

TISKOVÁ ZPRÁVA

Dne: 6. února 2013

Místo: Zámek Lešná - Valašské Meziříčí

Organizace: Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace Zlínského kraje

KAMÉLIE A MEČ

Moravští cestovatelé v Orientu

Titulek „Kamélie a meč“ je parafrází názvu knihy známé antropoložky *Ruth Benedictové* „Chryzantéma a meč“ z roku 1946, která měla být v poválečné době příručkou k pochopení japonské mentality. Kultura Dálného východu obecně a Japonska zvláště je pro Evropany natolik vzdálená, podivuhodná a tajemná, že si v minulosti zasloužila pozornost řady cestovatelů. V těchto dnech si ji připomínáme skrze kulturní akce související s počátkem nového lunárního roku, který připadá na desátý únor.

Rok 2013 je podle dálnévýchodního horoskopu rokem Hada. Toho lze popsat jako záhadné, intuitivní, introspektivní a rafinované zvíře. Příchod roku Hada lidé vítají vždy s radostí, neboť je pro ně předzvěstí dobrých úspěchů v obchodním podnikání. Had je i poslem bohyně krásy, hudby a umění. Ve východní kultuře a společnosti běžně vedle sebe najdeme vlastnosti jevící se ze západního pohledu protikladně. To vyjadřuje i titulek, kde květina jako symbol krásy a citlivosti figuruje společně s mečem jako znakem násilí a války. Oba póly japonské mentality zaujaly dva významné cestovatele, původem z Moravy. Kamélie i meče budou představeny **na výstavě zámku Lešná u Valašského Meziříčí od 23. února do 3. března 2013.**

První zprávy o Japonsku přinesl do Evropy už koncem 13. století benátský kupec Marco Polo. Byly to ovšem zprávy zprostředkované, on sám Japonsko při své cestě do Číny nenavštívil. Prvním Čechem, který se s Japonskem zevrubněji seznámil a pokusil se ho pochopit, pomíneme-li nedoložené osudy několika málo jezuitských a

františkánských misionářů českého původu ze 17.století, byl **Ervín hrabě Dubský z Třebomyslic**. Příslušník starobylého zemského šlechtického rodu, sídlícího v 19. století na moravském zámku Lysice, absolvoval v letech 1874 až 1876 na korvetě Erzherzog Friedrich cestu kolem světa. Jedním z důležitých cílů této expedice bylo japonské císařství.

*„Na sklonku samurajské éry se Ervín Dubský setkal s těmito proslavenými bojovníky. Na vlastní oči viděl to, co známe jen z filmu a literatury (např. ve velkofilmu *Poslední samuraj*). Jako válečník a aristokrat měl k samurajům blízko a z jeho zájmu vzešla **bohatá sbírka uměleckých děl, etnografického materiálu a dokumentace z Japonska**. Patří do ní soubor porcelánu (např. toaletní nebo picí souprava), kolekce zbraní (včetně samurajských mečů katan), kovových nádob s barevným emailem, mastkové sošky a fotografická alba. U nás byla část sbírky prezentována v roce 2006 na výstavě nazvané *Námořní deník Erwina Dubského*. Letos je řada předmětů a fotografií zapůjčena na výstavu **Kamélie – královny zimních zahrad** v zámku Lešná u Valašského Meziříčí,“* podrobně popisuje orientální doplňky kamélií kurátorka výstavy Jitka Slezáková z Muzea regionu Valašsko.

Málo kdo ví, že kamélie jsou spojeny se jménem moravského cestovatele **brněnského rodáka Jiřího Josefa Kamela**. Jesuitský misionář, lékárník a botanik, pobýval od roku 1689 celkem sedmnáct let ve filipínské Manile. Založil zde lékárnu podle česko-rakouského vzoru, působil jako lékař a studoval účinky léčivých rostlin. Je autorem nejstaršího tropického herbáře vytvořeného Čechem. Jeho systematická vědecká práce byla natolik záslužná, že po něm Carl Liné pojmenoval rostlinu do té doby zvanou čínská nebo japonská růže – kamélii (*Camelia japonica*).

Plané kamélie jsou domovem ve východní Asii, tvoří přirozenou součást tamní přírody. v Evropě se staly módou mezi šlechtici 19. století jako ozdoby plesových a divadelních rób. V našich podmínkách kvetou právě nyní, od ledna do března. **V zimním období kamélie potěší zelení a mnoha barevnými variacemi květů.** Možná proto opět získávají na oblibě nejen mezi profesionálními zahradníky.

Foto: archiv Muzea regionu Valašsko

